

БИ САКАЛ ДА ЗНАМ ШТО Е СО НАШИТЕ ПРАВА?

"Што е со моите права?" беше насловена кампањата за поддршка на вработување на лица со интелектуална попреченост, одржана во Клубот на пратениците на 15.12.2004 година, а организирана од Републичкиот центар за поддршка на лицата со интелектуална попреченост - РЦПЛИП "Порака". Но, кампања си е кампања. Некој вложил пари и да се одржи по секоја цена, помпезно, со многу ветувања, за на крај како и многу пати да не се постигне ништо.

Сега да се прашаме кој работодавач би вработил лице со многу мал количник интелигенција (35-49 со умерен, 20-34 со тежок и под 20 длабок ментален хендикеп) и на ниво на размислување на децето од 4 до 6 години. Одговорот би бил: НИКОЈ!!! Тогаш цабе ѝ се жалопојките на Виолета дека тие ќе се вработат, ефективно ќе работат и со одветно ќе бидат платени од работодавачот. Лаги со опашки, или како би рекол народот наш: МИЖИ АСАН ДА ТИ БАЈАМ. Јавноста многу добро знае дека некои т.н. газди на заштитни работилници ја олесниле државата за околу 7.000.000 евра, а не вработиле ниту едно лице со хендикеп. Како родител на МРЛ би сакал да знам колку тежи овој проект и колку ќе заработи семејството Димоски? Тие и од претходниот проект од 2003 година со кампањата: "ТЕСТИРАЈТЕ ЈА СВОЈАТА ЧОВЕЧНОСТ?" заработија многу, а МРЛ повторно си остана на најдолното скалило од животот: гладни, голи, боси, навредени, тепани, силувани, убивани...

Поради сè наведено за време на кампањата една навредена и понижена мајка со го-

лема болка и гнев рече: "Вие, кои ја водите оваа кампања сте нечовечни. Ги крадете овие лица, а зборувате за некаква човечност. Човечност кај Вас нема". Како даночен обврзник на нашата земја сакам и треба да знам колку пари се потрошени и за проектот: ДЕИНСТИТУЦИЈАЛИЗАЦИЈА, кој го водеше проф. д-р Ристо Петров, кој убедувааше социјално загрозувани семејства за одреден паричен надоместок да чуваат лица со потешок ментален хендикеп, а неговото семејство, иако има подобри услови од нив, не чуваше ниту едно. Ех, тоа ти се вика хуманост! Но, сепак нешто знам. Знаам дека професор Петров не смееше да го води овој проект од морални причини. Тој како вработено лице-социјален работник во Специјалниот завод во Демир Капија вршел прием на вакви лица, што се крши со Законот. Поради тоа, постојат многу нејаснотии како Министерството за труд и социјална политика му го додели овој проект токму нему. Знаам и дека од овој проект семејството Петрови заработи многу и се вози со луксузен џип ландровер со CD ознака и знак за инвалиди.

Од овој проект најголема гордост на проф. Петров е деинституцијализацијата на ДАНДА (Александра), кога вели дека со макотрпна работа успеал да ја прозборува иако таа престојувала во Специјалниот завод во Демир Капија 11-12 години. Сега да се прашаме што работеле стручните лица во тој Завод? Најверојатно пиеле кафе и се озборувале меѓу себе. Сепак, вистината на овој негов "голем успех" е сосема спротивна. Најголема заслуга за овој успех има една мајка на МРЛ

со име ВАНЃА. Тој сигурно ја знае оваа мајка со завршен Економски факултет и студиска година на Катедрата за дефектологија, а сега е невработена без никакви примања. Мајката бликаше од среќа кога еден убав сончев ден пред неколку години ДАНДА му побегнала на "обезбедувањето" во дворот на Заводот во Топаанско Поле и со раширени раце тргнала кон неа. Рипнала со нозете преку половината на мајката и рацете околу вратот. Тогаш на цел глас викнала: "МАМА!!! ТИ СИ МОЈА МАМА!" а мајката одговорила: "ДА... ЈАС СУМ ТВОЈАТА МАМА!" Мајката од радост заплакала и на цел глас викнала: "ЛУЃЕ!!! ДАНДА ЗБОРУВА!!!". Тогаш ДАНДА се ослободила од сите стеги и прв пат во животот ја почувствувала МАЈЧИНСКАТА ЛЈУБОВ - љубовта на една вистинска мајка. Сите во Заводот биле среќни, но не и професорот. За жал, од тогаш ВАНЃА и ДАНДА веќе не се виделе. Можеби некогаш и на некое друго место ДАНДА ќе ја сретне својата МАМА.

Малку чудно е и комично како може и директорот на Заводот во Топаанско Поле, Драган Велковски, да се вози со ист таков џип наменет за потребите на децата од Заводот, а јас секој ден по време и невреме (снег, дожд или жешко сонце), морам да ја носам мојата ќерка на свој трошок. Таа е МРЛ, не зборува, но со нејзините очи како да ми вели: "ШТО Е СО МОИТЕ ПРАВА?". Тогаш и јас се прашувам: "ШТО Е СО ПРАВАТА НА МОЈАТА КЕРКА?". Дали и на неа и следува организиран превоз или ако за тоа нема услови барем да добива одреден паричен надоместок. Би сакал да знам зошто заменик-ди-

ректорката на Заводот Верица Петрова (сопруга на професор Петров), пред неколку години ја избркала мајката Ванѓа од нејзината канцеларија, затоа што таа и побарала да работи како дефектолог со зборовите:

"Те молам, напушти ја канцеларијата и никогаш не влегувај во неа".

Ова е доказ дека член 32 од Уставот на Република Македонија не е применет и не важи подеднакво за секого, а сегашниот директор Драган Велковски мене лично ми рече дека Законот на Р Македонија не дозволува да се вработуваат родители на МРЛ во вакви услови. Зошто?! Веројатно за да не дознае родителот какви малверзации се прават во ваквите установи. Да не дознае со какви нечесни работи се служат со МРЛ кои, за жал, кај нас служат како бројка за статистика и за ништо друго.

Тогаш би се прашал: "Зошто Ванѓа и покрај нејзините квалификациски достигнувања не смее да работи во ваква установа?"

Зошто?! Многу пати зошто?! Дали родителите на МРЛ имаат некакви права? Дали и тие имаат право да се доизградуваат во образованието и по член 32 од Уставот да се вработуваат во установа како што е спомнатиот Завод? Дали и тие имаат право на живот како што налага Повелбата на ООН? Ако тие ги немаат овие права зошто не се донесе закон тие и нивните немоќни деца да се однесат во еден логор сличен на оној каде што беа депортирани Евреите (нека ми простат Евреите што правам ваква споредба со нив) во Втората светска војна и таму тие да се убиваат или да се

изразам со помодерен израз над нив да се изврши ЕУТА-НАЗИЈА. Можеби тоа би бил и најхуманиот метод кон ниво нашето "хумано" општество.

Во март 2003 година едно девојче во Заводот во Топаанско Поле беше тепано, штипено и испокинато, но иако родителите поседуваат лекарско уверение и имаат поднесено барање до министерот за труд и социјална политика и лично до директорот на Заводот сè уште не го имаат добиено одговорот за овој случај. Можеби мала утеха за нив е што добија каков таков, но негативен одговор од народниот правобранител и од јавниот обвинител,

иако тие лично не беа сослушани и со нивните искази да се открие стореното кривично дело. Веројатно министерот за труд и социјална политика можеби им рекол: "Тепајте ги лицата со ментален хендикеп за да ве сакаат повеќе".

Повеќе од 5-6 години родителите на вакви лица бараат да се одржи средба со вработените во Заводот, но таа средба никогаш не се одржа иако обврска на директорот е барем два пати годишно да свика родителска средба, бидејќи и овие лица како и останатите, се вклучени во некаков образовен процес.

На крај, би сакал да знам

каде и како исчезнуваат донациите од домашни и од странски донатори наменети за овие лица? Би сакал да знам каде исчезнаа средствата на скијачите за посебни потреби за пат за специјалните Зимски олимписки игри во Нагано, како некои штитеници во Специјалниот завод во Демир Капија станаа гласачи со обезбедени лични документи и лажно престојувалиште.

По сè изнесено можеби би било и најдобро решение ние родителите на МРЛ по "демократски" пат да застанеме пред Собранието и Владата на Р Македонија и со транспаренти во раце да извикуваме: "ШТО Е СО НАШИТЕ ПРАВА?" И... навистина многу би сакал да знам: ШТО Е СО НАШИТЕ ПРАВА?

Благоја Ст. Радевски,
Скопје

Рубриците ФОРУМ и ПИСМА ја отсликуваат нашата отвореност кон јавноста. Овде автентично објавуваме и текстови кои не се во согласност со нашата уредувачка политика.

НЕДЕЛНИКОТ "МАКЕДОНСКО СОНЦЕ" И ИЗДАВАЧКАТА КУКА "ТАБЕРНАКУЛ" ВО ЗАЕДНИЧКА АКЦИЈА! МАКЕДОНСКИ КЛУБОВИ И ЦРКОВНИ ЗАЕДНИЦИ ОД ДИЈАСПОРАТА, ОСНОВНИ И СРЕДНИ УЧИЛИШТА ОД РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ИСПРАТЕТЕ НИ ВАШИ НЕСЕКОЈДНЕВНИ И ИНТЕРЕСНИ НАПИСИ ЗА СВОИТЕ АКТИВНОСТИ, ПРОЕКТИ, ПОСТИГНУВАЊА И СЛИЧНО. КЕ ИМАТЕ МОЖНОСТ ТОКМУ ВИЕ ДА ДОБИЕТЕ КОМПЛЕТ КНИГИ ОД "ТАБЕРНАКУЛ", КОИ ЕДНАШ МЕСЕЧНО КЕ ИМ СЕ ДОДЕЛУВААТ НА НАЈУСПЕШНИТЕ, НАЈДОБРИТЕ И НАЈВРЕДНИТЕ. ЗА ВАШИТЕ АКТИВНОСТИ ИНФОРМИРАЈТЕ НЕ ПО ЕЛЕКТРОНСКИ ПАТ ИЛИ ПО ПОШТА! УЛ. "ЛЕНИНОВА" БР. 87, 1000 СКОПЈЕ REDAKCIJA@MAKEDONSKOSONCE.COM

УЧЕБНИЦИ

Од 1998 година Табернакул започнува со издавање учебници за основно, а потоа и за средно образование. Со изборот на авторските тимови, нивниот пристап и со новиот графички дизајн, Табернакул се обидува да воспостави нови, повисоки стандарди во македонското учебникарство.

ТАБЕРНАКУЛ

31 15 329; 31 27 073
книжарница 31 33 058

contact@tabernakul.com.mk
www.tabernakul.com.mk

